

JAFNRÉTTISSTEFNA
LEIKSKÓLA KÓPAVOGS

JAFNRÉTTISÁÆTLUN
LEIKSKÓLANS ARNARSMÁRA

Efnisyfirlit

Inngangur	3
<i>Jafnréttisstefna leikskóla Kópavogs</i>	4
<i>Jafnréttisáætlun leikskólans Arnarsmára</i>	6
Megin markmið jafnréttisáætlunar er:.....	6
Nemendur	7
Foreldrar	9
Kennarar og aðrir starfsmenn	10

Inngangur

Hér ber að líta jafnréttisstefnu leikskóla Kópavogs sem byggir á lögum, reglugerðum, stjórnarskrá og sáttmálum sem sett hafa verið um málefnið. Markmið jafnréttismenntunar í [Aðalnámskrá leikskóla](#) hafa verið höfð að leiðarljósi við gerð stefnunnar. En þar segir m.a. að markmiðið sé að skapa tækifæri fyrir alla til að þroskast á eigin forsendum, rækta hæfileika sína og lifa ábyrgu lífi í frjálsu samfélagi í anda skilnings, friðar, umburðarlyndis, víðsýnis og jafnréttis. Í skólastarfi skulu allir taka virkan þátt í að skapa samfélag jafnréttis og réttlætis.

Jafnréttisstefna leikskóla Kópavogs

Jafnréttisstefna leikskóla Kópavogs er gerð í samræmi við ákvæði laga um [Jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla](#), [Aðalnámskrá leikskóla](#), [Barnasáttmálann](#) og [Stjórnarskrá Íslands](#). Stefnan tekur einnig mið af [Jafnréttis- og mannauðsstefnu Kópavogsbæjar](#), [Starfsmannastefnu Kópavogsbæjar](#) sem og öðrum áætlunum sem koma inn á mismunun s.s. jafnréttisáætlun, eineltisáætlun og forvarnaráætlun um kynbundið ofbeldi.

Jafnréttisstefnan á við um nemendur, foreldra og starfsfólk leikskólans og á að tryggja að jafnrétti nái til allra í leikskólasamfélaginu. Stefnt er að allir aðilar njóti jafns réttar án tillits til kyns, kynþáttar, trúarbragða, uppruna, fötlunar og/eða kynhneigðar. Lögð er áhersla á að komið sé fram við alla af virðingu á jákvæðan og uppbyggilegan hátt og lagst gegn hvers konar einelti. Leggja skal áherslu á góðan staðblæ sem hvetur til góðra og skapandi verka.

Markmið stefnunnar er að stuðla að jafnrétti á sem viðtækustum grunni í leikskólum Kópavogs og ber öllum starfsmönnum leikskóla Kópavogs að starfa í samræmi við hana. Stefnan nær til námskráa leikskóla Kópavogs, námskrár leikskólans, starfsmannastefnu og samvinnu við foreldra. Hún á að endurspeglar að allir skulu vera jafnir fyrir lögum og njóta mannréttinda án tillits til kynferðis, fötlunar, trúarbragða, skoðana, þjóðernisuppruna, kynþáttar, litarháttar, efnahags, ættar og stöðu að öðru leyti. Konur og karlar, drengir og stúlkur skulu njóta jafns réttar í hvívetna.

Mikilvægt er að tryggja jafnrétti í víðum skilningi til að hæfileikar allra fái notið sín og leikskólinn njóti þess mannauðs sem býr í hverjum og einum. Í jafnréttisstefnu leikskóla Kópavogs sem nær til námskráa, starfsmannastefnu og samvinnu við foreldra er gengið út frá þremur grundvallaratriðum:

- Samstaða og jákvæð samskipti/ samvinna kynja er leið til jafnréttis
- Stúlkur og drengir eiga sama rétt og hafa sömu skyldur
- Karlar og konur eiga sama rétt og hafa sömu skyldur

Til að framkvæma Jafnréttisstefnu leikskóla er sett fram verkefnastýrð jafnréttisáætlun með markmiðum, aðgerðum, ábyrgð og tímaramma. Með áætluninni verður unnið að því að framfylgja markmiðum Aðalnámskrár um jafnréttismenntun með því að samþætta jafnréttissjónarmið allri starfsemi leikskólans með áherslu á sértækum aðgerðum um kynjajafnrétti. Það hefur sýnt sig að þetta tvennt, ásamt öflugri fræðslu starfsfólks og barna er nauðsynlegt til þess að árangur náist. Með breyttu hugarfari og öflugri fræðslu verður starfsfólk betur í stakk búið að afbyggja staðlaðar hugmyndir barnanna um kynin, opna fyrir þeim fleiri möguleika sem kynjahlutverk eiga til að útiloka og um leið jafna stöðu stúlkna og drengja. Sú leikni sem börn öðlast í markvissri jafnréttiskennslu mun undirbúa þau fyrir virka þátttöku í lýðræðissamfélagi.

Í [Aðalnámskrá leikskóla](#) segir m.a. að í lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla séu skýr ákvæði um að á öllum skólastigum skulu nemendur hljóta fræðslu um jafnréttismál þar sem m.a. sé lögð áhersla á að búa bæði kynin undir jafna þátttöku í samfélaginu, svo sem í fjölskyldu- og atvinnulífi. Leggja ber áherslu á að drengir og stúlkur eigi sem víðtækasta og jafnasta möguleika. Hvergi í skólastarfinu, í inntaki né starfsháttum, ættu að vera hindranir í vegi hvors kynsins. Mikilvægt er að í öllu skólastarfi og í öllum samskiptum séu þessi ákvæði jafnréttislaga höfð að leiðarljósi. Jafnréttismenntun vísar í senn til inntaks náms, námsaðferða og námsumhverfis.

Jafnréttisáætlun leikskólans Arnarsmára

Megin markmið jafnréttisáætlunar er:

- Að stuðla að jafnrétti kynjanna á sem viðtækustum grunni.
- Að koma fram við alla kennara, starfsmenn, foreldra og nemendur af virðingu.
- Stuðla skal að því að gæta jafnréttis í öllu starfi.
- Kynbundin mismunun er óheimil í hvaða formi sem hún birtist og er það stefna skólans að útrýma mismunun komi hún í ljós.
- Lögð er áhersla á að hafa kynjasambættingu að leiðarljósi við skipulagningu og mótun stefnu skóla.
- Lögð er áhersla á að í leikskólunum sé unnið gegn viðhorfum sem leitt gætu til aðstöðumunar vegna kyns, kynþáttar, trúarbragða, uppruna, fötlunar og kynhneigðar.
- Tryggt sé að komið verði í veg fyrir að starfsfólk og nemendur verði fyrir kynbundnu ofbeldi, kynbundinni eða kynferðislegri áreitni.

Nemendur

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
<i>Kennslu- og námsgögn eiga að stuðla að jafnrétti allra.</i>	<i>Að yfirfara reglulega öll kennslu- og námsgögn skólans og tryggja að þau séu ekki kynjuð. Orðræðan þarf að vera þannig að börnin finni að öll viðfangsefni séu fyrir þau og þau geti tekið þátt í öllum leikjum. Starfsfólk þarf að hvetja börnin til að leika við leikefni sem þau hafa sniðgengið, „lokka“ börnin til þátttöku.</i>	<i>Allir starfsmenn leikskólans.</i>	<i>Á fyrsta skipulagsdegi að hausti er rætt um mikilvægi orðræðunnar. Í janúar ár hvert er farið yfir öll kennslugögn og allt leikefnið.</i>
<i>Mæta skal þörfum sérhvers nemandar og tryggja að hann fái viðeigandi hvatningu og örvun í leik og starfi.</i>	<i>Unnin skal einstaklingsnámskrá til að mæta þörfum hvers barns óháð kyni.</i>	<i>Deildarstjórar og annað starfsfólk deilda.</i>	<i>Haust- og vorönn.</i>
<i>Þess skal gætt að ýta ekki undir staðalmyndir og að jafnvægi sé á milli þeirra kynjafyrirmynda og hugmynda sem birtast í textum og bókum.</i>	<i>Nýta vinnureglur um bækur sem eru við bókasöfn skólans. Mikilvægt er að vera meðvitaður um texta og myndir í bókum, ef hallar á annan er mikilvægt að ræða við barnahópinn um það. Einnig er hægt að breyta textanum þannig að hann falli að hugmyndum um kynjajafnvægi.</i>	<i>Allir starfsmenn leikskólans.</i>	<i>Á alltaf við, rætt sérstaklega á deildarfundum í janúar.</i>
<i>Tryggja að stúlkur og drengir hafi sama rétt, fái sama viðmót og njóti sömu hvatningar og örvunar í skólastarfi.</i>	<i>Regluleg fræðsla til starfsmanna og verkefnavinna til að hver og einn skoði eigin viðhorf til jafnréttiskennslu og hafi skilning á nauðsyn þess að börnin fái sama viðmót og sömu hvatningu. Stuðla skal að vináttu, samleik og jákvæðum samskiptum stúlkna og drengja.</i>	<i>Allir starfsmenn leikskólans.</i>	<i>Fræðsla á skipulagsdegi að hausti, eftirfylgd á deildarfundum í janúar.</i>
<i>Unnið skal gegn þeirri tilhneigingu að skipta veröldinni upp í drengi/karla og stúlkur/konur.</i>	<i>Leitast skal við að tala ókynbundið við nemendur. Nota frekar orðið börn/krakkar en stúlkur/drengir. Fordast eftir getu að nota hugtökin stelpur/strákar þegar talað er við barnahópinn, þar sem þau senda börnunum skilaboð um kynjun sem félagslegt merki. Að stilla ekki upp kynjum sem andstæðum sem engin tengsl er á milli. Þannig fyrirmyndir móta hugmyndir barna um kynin.</i>	<i>Allir starfsmenn leikskólans.</i>	<i>Fræðsla á skipulagsdegi að hausti, eftirfylgd á deildarfundum í janúar.</i>

Leitast skal við að tryggja að nemendur upplifi að bæði karlar og konur starfi í skólanum og að bæði kyn vinni þar hin ýmsu verk.	Að jafna kynjahlutfallið í starfsmannahópnum og tryggja að allir starfsmenn, óháð kyni, gangi í þau verk sem vinna þarf hverju sinni.	Allir starfsmenn leikskólans.	Þegar auglýst er eftir starfsfólki eru bæði kynin hvött til að sækja um laus störf. Allir starfsmenn ganga í öll störf sem þarf að sinna.
Varast ber að nota hugtök sem upphetta eða niðurlægja annað kynið.	Fræðsla til starfsmanna og umræða um þessi hugtök til þess að þeir verða betur vakandi gagnvart slíkri orðræðu.	Allir starfsmenn leikskólans.	Fræðslufundur á skipulagsdegi að hausti.
Nemendur skulu hljóta fræðslu um jafnréttismál til að búa þá undir jafna þátttöku í samfélaginu. Að nemendur upplifi það eðlilegt að öll kynin vinni hin ýmsu störf utan og innan heimilis.	Starfsmenn eru fyrirmyndir barnanna og þegar þeir ganga í þau störf sem fyrir liggja hefur það áhrif á börnin. Umræður um hlutverkaskiptingu á heimilum barnanna og á vinnustöðum, hvert er fyrirkomulagið og af hverju er það þannig. Lesa og ræða um bókina „Þegar Friðrik var Friða og þegar Rósa var Ragnar“ (Windfeldt og Clante, 2008) á vinafundum og í hvíldarstundum. Sérstaklega skal vinna með bókina með tveimur elstu árgöngum leikskólans og nota umræðupunkta til að leiða samtalið.	Starfsmenn deilda.	Í daglegum störfum sem fyrirmyndir barnanna. Lestur og umræður um bókina „Þegar Friðrik var Friða og þegar Rósa var Ragnar í nóvember ár hvert.
Í námsráðgjöf og starfsfræðslu fái strákar og stelpur fræðslu og ráðgjöf í tengslum við sömu störf.	Þegar fjallað er um samfélagsmál er mikilvægt að huga að orðræðu starfsmanna og barna og velja upp öllum álitamálum. Í vettvangsferðum er lögð áhersla á að skoða ólíka vinnustaði og ræða jafnrétti í víðum skilningi. Að skapa umræður meðal barnanna um verkaskiptingu á heimilum og vinnustöðum.	Starfsmenn deilda.	Þegar farið er á vinnustaði í vettvangsferðum.
Koma í veg fyrir að nemendur verði fyrir kynbundnu ofbeldi, kynbundinni eða kynferðislegri áreitni í skólanum.	Mikilvægt er að kynja ekki börnin í leik. Að ræða um vináttu og samskipti á vinafundum og í samverustundum. Að vera ávallt til staðar þar sem börnin eru í leik og starfi og vera tilbúin að grípa inn í. Lesa bókina „Þetta eru mínir einkastaðir“ fyrir tvo elstu árganga leikskólans á haustönn og vorönn, sem og að sýna þeim myndbandið „Leyndarmálið“.	Allir starfsmenn skólans.	Vináttu er dygð september, október og nóvember. Nýta samverustundir.
Kynjasambættingar skal gætt við alla stefnumótun og áætlanagerð í skóla-starfinu.	Í stefnumótun leikskólans og allri áætlunargerð skal kynjajafnrétti haft að leiðarljósi.	Allir starfsmenn skólans.	Þegar unnið er í stefnumótun og við áætlanagerð.

Foreldrar

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
<i>Ef fleiri en einn stendur að baki barns ber á líta á foreldra sem jafngilda í foreldrasamstarfinu.</i>	<i>Kalla skal eftir upplýsingum frá foreldrum um hagi, búsetu, símanúmer og netföng.</i>	<i>Stjórnendur skólans.</i>	<i>Við innritun barna í leikskólann og í daglegum samskiptum.</i>
<i>Feður og mæður eru hvött jafnt til þátttöku í leikskólastarfinu.</i>	<i>Foreldrar, óháð kyni, eru hvattir til þátttöku með því að senda upplýsingar til allra aðila.</i>	<i>Stjórnendur skólans.</i>	<i>Þegar upplýsingar eru sendar í tölvupósti og í öllum auglýsingum frá leikskólanum.</i>
<i>Beina skal samskiptum, upplýsingum og skilaboðum að foreldrum hvort sem þau eru í sambúð eða ekki.</i>	<i>Þegar blað barnsins er fyllt út í byrjun leikskólagöngu er mikilvægt að fá upplýsingar hjá foreldrum um hvernig þeir vilja haga samskiptum.</i>	<i>Deildarstjórar og annað starfsfólk skólans.</i>	<i>Í öllum daglegum samskiptum við foreldra barnsins. Mikilvægt er að senda upplýsingar frá deildinni á alla foreldrana.</i>

Kennarar og aðrir starfsmenn

Markmið	Aðgerð	Ábyrgð	Tímarammi
<i>Í leikskólanum starfi bæði konur og karlar. Laus störf standa bæði konum og körlum til boða.</i>	<i>Í öllum auglýsingum á vegum skólans eru karlar jafnt sem konur hvattir til að sækja um auglýsta stöðu.</i>	<i>Leikskólastjóri.</i>	<i>Í öllum tilfellum sem lausar stöður eru auglýstar.</i>
<i>Jafna kynjahlutfallið í starfsmannahópnum.</i>	<i>Ef tveir jafnhæfir einstaklingar sækja um auglýsta stöðu, skal sá af því kyni sem í minnihluta er að öðru jöfnu ganga fyrir við ráðningu. Mikilvægt er að hvetja til samfélagslegrar umræðu um að starf í leikskóla er ekki háð kyni.</i>	<i>Leikskólastjóri. Allir starfsmenn leikskóla.</i>	<i>Þegar ráðið er í lausar stöður. Á fyrsta skipulagsdegi hvers starfsárs skal hvetja starfsmenn til samfélaglegra umræðna um að starf í leikskóla sé óháð kyni.</i>
<i>Verkaskipting skal vera ókynbundin. Gæta skal jafnréttis hvað varðar ábyrgð og þátttöku kennara og annarra starfsmanna í starfsmannahópnum.</i>	<i>Starfslýsingar eiga að henta öllum starfsmönnum leikskólans óháð kyni, það sama gildir um öll önnur tilfallandi störf.</i>	<i>Leikskólastjóri og aðrir stjórnendur skólans.</i>	<i>Þegar unnið er við starfslýsingar og skipulagningu starfsins.</i>
<i>Að konur og karlar fái sömu laun og njóti sömu kjara fyrir sömu og jafnverðmæt störf.</i>	<i>Í Jafnréttis og mannréttindastefnu Kópavogs kemur fram að konum og körlum sem starfa hjá sama atvinnurekanda skuli greidd jöfn laun fyrir jafnverðmæt störf í anda Jafnréttislaga. Konur og karlar skulu njóta sambærilegra launa, kjara og réttinda fyrir sömu eða jafnverðmæt störf. Laun skulu ákveðin á sama hátt fyrir bæði kynin</i>	<i>Launadeild Kópavogsbæjar launasetur starfsfólk skólans og ber leikskólastjóra að fylgja því eftir að það sé framkvæmt í anda Jafnréttislaga.</i>	<i>Við gerð ráðninga-samninga og við launasetningu.</i>

	<i>og er starfsfólki heimilt að skýra frá launakjörum sínum, sbr. 19. gr. Jafnréttis laga.</i>		
<i>Konur og karlar sem vinna sambærileg störf skulu hafa jafnan aðgang að starfsþjálfun og endurmenntun.</i>	<i>Samkvæmt Jafnréttis- og mannréttindastefnu Kópavogs skulu allir starfsmenn Kópavogsbæjar standa jafnfætis þegar kemur að framboði og möguleikum til símenntunar og starfsþróunar óháð kyni. Allir skulu njóta sömu möguleika til að sækja þau námskeið sem haldin eru til að auka hæfni í starfi eða til undirbúnings fyrir önnur störf.</i>	<i>Leikskólastjóri og deildarstjórar.</i>	<i>Þegar símenntunaráætlun skólans er undirbúin.</i>
<i>Efla kynjafræðipækkingu starfsfólks.</i>	<i>Á hverju hausti skal boðið upp á fræðslu um kynjafræði. Í fyrirlestra- og/eða umræðuformi.</i>	<i>Leikskólastjóri.</i>	<i>Á skipulagsdegi að hausti.</i>
<i>Að allir starfsmenn skólans geti elft kunnáttu sína og hæfni.</i>	<i>Starfsmenn leikskóla Kópavogs geta sótt námskeið á vinnutíma sínum. Að hausti er námsframboð kynnt öllum starfsmönnum og þeir hvattir til að velja sér fyrirlestra við hæfi.</i>	<i>Allir starfsmenn skólans.</i>	<i>Á deildarfundum að hausti er farið yfir námsframboð og óskir starfsmanna deilda.</i>
<i>Koma í veg fyrir að starfsfólk verði fyrir kynbundnu ofbeldi, kynbundinni eða kynferðislegri áreitni á vinnustaðnum.</i>	<i>Veita skal starfsfólki reglulega fræðslu um kynferðislegt áreiti og kynbundið ofbeldi. Mikilvægt er að allir hafi svipaðan skilning á því hvar mörkin liggja.</i>	<i>Stjórnendur skólans.</i>	<i>Fræðsluerindi á skipulagsdegi að hausti.</i>
<i>Nota skal orðfæri sem höfðar til allra kynja.</i>	<i>Fræðsla til starfsmanna þannig að þeir séu færir um að takast á við núverandi orðræðu barna og fullorðinna og snúa henni við.</i>	<i>Stjórnendur skólans bera ábyrgð á fræðslu. Allir starfsmenn bera ábyrgð á orðræðunni.</i>	<i>Sérstaklega skal vera vakandi yfir orðræðunni í samverustundum.</i>
<i>Starfsfólki sé gert kleift að samræma starfskyldur sínar og ábyrgð gagnvart fjölskyldu.</i>	<i>Leitast skal við að gera konum og körlum kleift að samræma starfskyldur sínar og ábyrgð gagnvart fjölskyldu s.s. með sveigjanleika í skipulagningu á vinnu og vinnutíma þannig að bæði sé tekið tillit til fjölskylduaðstæðna og þarfa vinnuveitanda. Ætlast er til þess að fedur jafnt sem mæður taki á sig fjarveru frá vinnu vegna eigin barna.</i>	<i>Leikskólastjóri og aðrir starfsmenn leiksskólans.</i>	<i>Þegar farið er yfir réttindi og skyldur starfsmanna á skipulagsdegi að hausti skal fjallað um samræmingu starfskyldna og fjölskyldulífs.</i>

<i>Nýta mannauð starfsmanna</i>	<i>Lögð er áhersla á jákvætt andrúmsloft, þar sem mannauður starfsmanna er nýttur og öll framlög og allar hugmyndir njóta virðingar.</i>	<i>Allir starfsmenn skólans.</i>	<i>Á alltaf við. Ræða þessi mál á deildarfundum að hausti og eftir áramót.</i>
---------------------------------	--	----------------------------------	--